

محمد دلاوری از «تهران ۲۰» به «صبا» می‌گوید

سودای مصاحبه با رئیس جمهوری!

فاطمه رستمی

گفت و گو

برنامه خبری «صرفاً جهت اطلاع» و جنجال‌های آن شاید اصلی‌ترین تصویری باشد که از محمد دلاوری به خاطر مانده است. او این شب‌ها با برنامه گفت‌وگو محور «تهران ۲۰» در شبکه پنج سیما به عنوان مجری، شنبه تا چهارشنبه هر هفته حضور دارد. محمد دلاوری یکی از کاندیداهای پنجمین جشنواره تلویزیونی جام‌جم در بخش مجری‌های مرد صداوسیما است. به این بهانه با او گفت‌وگو کردیم که در ادامه می‌خوانید.

درباره جشنواره تلویزیونی «جام‌جم» چه نظری دارید؟

من به همه همکارانی که رأی بالایی آوردند، تبریک می‌گویم و واقعا خوشحالم که مردم این قدر با علاقه در این جشنواره شرکت کرده‌اند. این مشارکت گسترده اتفاق خوبی است. نسبت به ماهیت جشنواره جام‌جم خوشحالم و فکر می‌کنم شور و نشاطی را بین همکاران ایجاد می‌کند. در واقع ما خارج از قاب عادی برنامه‌ها، در چنین رویدادهایی با مردم حرف می‌زنیم. از نظر علمی هم برگزاری جشنواره بد نیست، اما خیلی‌ها معتقد بودند که هنوز جشنواره تلویزیونی «جام‌جم» شکل حرفه‌ای و استانداردی به خودش نگرفته است؛ قرار دادن برنامه‌هایی با گونه‌های کاملاً متفاوت چندان کار درستی نیست. مقایسه مجری برنامه‌هایی در حوزه سیاست و اقتصاد با مجری برنامه‌های تفریحی، صحیح به نظر نمی‌رسد و قیاس باید تفکیک‌شده صورت بگیرد تا نتیجه مطلوبی حاصل شود. می‌دانم مشکلات زیاد است و شاید فرصت نگاه دقیق‌تر وجود نداشته است. امیدواریم از همین حالا دبیرخانه جشنواره سال بعد را تشکیل دهند تا زمان کافی وجود داشته باشد و بتوانند تکامل‌یافته‌تر عمل کنند.

در صحبت‌ها یتان به انواع مختلف برنامه‌های تلویزیونی اشاره کردید؛ آیا سبکی از برنامه تلویزیونی بوده که دلتان بخواهد مجری آن باشید و هنوز به شما پیشنهاد نداده باشند؟

خوشبختانه انواع پیشنهادها در حوزه‌های مختلف را داشته‌ام، اما خودم ترجیح دادم وارد هر حوزه‌ای نشوم. آنچه شخصا دوست دارم این است که برنامه‌ای استاندارد را اجرا کنم یعنی برنامه‌ای که پروداکشن جدی دارد و به لحاظ ساختاری وقت و هزینه کافی برای آن صرف شده و تعداد افرادی که برای برنامه کار می‌کنند، متناسب با استانداردهای جهانی است. دلم می‌خواهد برنامه آن قدر دقیق ساخته شود که با اجرای آن تجربه‌های تازه به دست آورم و مدام دانسته‌های قبلی را تکرار نکنم.

آیا نمی‌خواهید خودتان به سمت تولید برنامه‌های تلویزیونی بروید؟

نه. به این دلیل که فکر می‌کنم وقتی مجری هستم و گاهی در محتوا هم دخالت دارم، آنقدر درگیری‌هایم زیاد است که اگر بخواهم کار تولید را هم انجام دهم، کیفیت صدرد صدی مورد نظر حاصل نمی‌شود. نمی‌توان هم مجری خوبی بود هم تهیه‌کننده کاملی و هم زمان مسئولیت محتوای برنامه را هم برعهده گرفت. من به این دلایل سمت تولید نمی‌روم مگر این که بخواهم محتوا را به تیم دیگری بسپارم و خودم صرفاً تهیه‌کننده باشم. هنوز این اتفاق نیفتاده است و وقتی می‌دانم تهیه‌کننده‌های مختلف چقدر مسئله و مشکل دارند، ترجیح می‌دهم خودم را درگیر نکنم.

زمانی دوست داشتید فیلمساز شوید، آیا هنوز همچین آرزویی دارید؟

این سودای دوران دبیرستان من بود و دلم می‌خواست در رشته سینما درس بخوانم و کارگردان شوم. ما آن زمان چندین کارگردان به نام داشتیم که به آن‌ها علاقه‌مند بودم. سوداها همیشه دنبال انسان هستند، برخی از آن‌ها سرچایشان می‌مانند. سوداهای جدید هم می‌آیند و می‌روند. علاقه به کارگردان شدن هم همیشه در ذهنم بوده و هست. مسئله این است که اگر کسی بخواهد وارد سینما شود، باید خیلی قوی و قدرتمند ورود پیدا کند و برای این که بتواند خوب در این حوزه کار کند، به مقدماتی نیاز است. از قضای روزگار پیشنهادات کوچک و بزرگی می‌شود که ترغیب می‌کند. واقعا بستگی به تقدیر دارد. خودم را از هیچ تجربه جدیدی محروم نمی‌کنم و بستگی به این دارد که بتوانم خوب از پس آن تجربه براهیم.

به عنوان یکی از کارکنان سازمان صداوسیما، خبرها را از خبرگزاری سازمان دنبال می‌کنید یا ترجیح می‌دهید منابع خبری‌تان جای دیگری باشد؟

خبرگزاری صداوسیما به شدت رسمی است و اصلاً نمی‌تواند منبع خوبی برای کسب خبر باشد مگر در موارد معدودی. من هم قطعاً فقط خبرگزاری صداوسیما را دنبال نمی‌کنم و خیلی وقت‌ها می‌توانم بگویم خبرگزاری صداوسیما را اصلاً دنبال نمی‌کنم! به این دلیل که به شدت درگیر اخباری است که برای ما به عنوان مخاطب جذابیت ندارد. اخبار دیدارهای رسمی، رخدادهای رسمی و با زبانی بسیار رسمی، بدون پرداختن به ظرایف. می‌دانم همکارانم مشکل زیادی دارند و تحت فشار هستند. من خبرها را از منابع مختلف دنبال می‌کنم و گاهی خبرگزاری صداوسیما یکی از این منابع است.

چالش برانگیزترین گفت‌وگویی که تا به حال داشتید با چه کسی بوده و چه عنوانی داشته است؟

برایم مشکل است که بگویم که فقط یک گفت‌وگوی چالش‌برانگیز داشته‌ام. گاهی وقت‌ها پیش می‌آید که وقتی مصاحبه تمام می‌شود، می‌بینم مهمانم خیلی خسته

شهیدی فر را به واسطه دانش و سبک سوال پرسیدنش دوست دارم و با علاقه‌مندی گفت‌وگوهایش را دنبال می‌کنم. در حوزه طنز کلامی آقایان مهران مدیری و رامبد جوان را می‌پسندم و کارهایشان را تا جایی که بتوانم دنبال می‌کنم. در حوزه گفت‌وگوهای سیاسی، آقای مرتضی حیدری مصاحبه‌های خوبی دارد و ساختار گفت‌وگویش با سلیقه من همخوان است. در بین خبرنگاران، کارهای آقایان شجاعی و نجف‌زاده را قبول دارم. خانم‌ها کمتر موقعیت نشان دادن خودشان را در تلویزیون پیدا کرده‌اند و مجری خانمی که توجهم را جلب کرده باشد، در خاطر من نیست. یک نکته وجود دارد؛ مجری‌هایی داریم که اجرایشان خوب است، اما من مخاطبشان نیستم. مثلاً من در گذشته، حال و آینده، بیننده برنامه‌های خانه و خانواده نبوده و نیستم در حالی که مجری‌های خانم قوی در آن حوزه داریم. این برنامه‌ها بد نیستند، اما در سلیقه من نمی‌گنجند.

برخی از همکاران شما این طور فکر می‌کنند که بین مجری‌های خانم و آقای در صداوسیما تفاوت زیادی قائل می‌شوند و سازمان اصلاً اجرای برنامه‌های مهم را به مجری‌های خانم نمی‌سپارد. آیا شما هم قائل به این نوع تبعیض جنسیتی بین مجری‌های تلویزیون هستید؟

مصاحبه در حوزه سیاست، اقتصاد و جامعه احتیاج به تجربه قبلی دارد؛ این طور نیست که شما مجری برنامه‌های تفریح و سرگرمی باشید، یک دفعه بگویند با وزیر اقتصاد مصاحبه بگیر! در این شرایط مصاحبه ۹۹ درصد موفق از آب درمی‌آید. به این دلیل که شما باید دانشی در آن حوزه داشته باشید، مقاله نوشته یا خوانده باشید. در این حالت وقتی با آن شخصیت سیاسی یا اقتصادی مصاحبه کردید، گفت‌وگو موفق از آب درمی‌آید. این نوع مصاحبه با گفت‌وگوهایی که با یک بازیگر انجام می‌شود فرق دارد. شما شاید وقتی با یک بازیگر گفت‌وگو می‌کنید اگر دانش سینمایی نداشته باشید، می‌توانید در مورد مسائل شخصی‌تر از او سوال کنید، اما از یک وزیر اقتصاد فقط در سطح خودش می‌توانید پرسش کنید تا نتیجه گفت‌وگو مطلوب شود. شرط لازم برای رسیدن به هدف این است که خبرنگار باید اقتصاد را بشناسد تا اگر وزیر حرف اشتباهی زد، بتواند جوابش را بدهد. بیشتر حس می‌کنم خانم‌ها خودشان را از سیاست و اقتصاد جدا کرده‌اند.

به نظر شما خانم‌ها خودشان از سیاست و اقتصاد جدا شده‌اند یا جدایشان کرده‌اند؟

من فکر می‌کنم کمتر خانمی هست که علاقه‌مند باشد و در حوزه سیاسی خبر جدی کار کند، البته این مسئله می‌تواند دوطرفه باشد یعنی گاهی بالادستی‌ها اجازه ورود خانم‌ها به حوزه سیاست را نداده باشند. اگر خانمی سودای این را دارد که با مقامات سیاسی گفت‌وگو کند، باید دوره‌ای بگذراند و مصاحبه‌های سیاسی و اقتصادی بگیرد تا آماده باشد و نشان دهد که بر این حوزه‌ها مسلط است. این طور نمی‌شود که وزیر مربوطه گزاره‌ای را مطرح کند و خبرنگار متوجه نشود که وزیر حرف غلطی زده است! او باید بداند کجا لازم است بحث را به چالش بکشد و چه سوالی بپرسد. معتقدم خانم‌ها همیشه کمتر به حقوق خودشان رسیده‌اند و این مشکل هم در تلویزیون مطرح است و هم در بسترهای دیگر.

اگر روزی فرزندانتان بخواهند وارد حوزه خبر بشوند راضی هستید و آیا توصیه‌ای به آن‌ها دارید؟

طبیعتاً فرزندانم در هر حوزه‌ای که بخواهند کار کنند، مخالفتی ندارم، اما برای کسانی که علاقه‌مند باشند وارد کار خبر شوند، سه نکته را گوشزد می‌کنم؛ اول این که در نظر داشته باشند که روزهای خیلی سختی پیش رو دارند و باید فشارهای عصبی را تحمل کنند، دوم این که بدانند خبرنگاری شغلی بسیار پرمشقت است و سوم این که بابت رنج و مشقت، درآمدی نخواهی داشت. اگر این سه نکته را پذیرفتند، چرا که نه؟! آدمیزاد به عشق زنده است و کسی که از عشق خبر دارد، قطعاً مشقت‌هایش را به جان می‌خرد.

بیرون از حوزه خبر حرفه‌ای هنری دارید که سرگرمی و علاقه‌مندی شما باشد؟

بله. من کتاب تألیف می‌کنم و یکی از کتاب‌هایم تحت عنوان «۱۷۶ روز در پس کوچه‌های اروپا» داستان سه سال زندگی من در اروپا است و از قضا همین روزها به چاپ دوم رسیده است. کتاب دیگری هم آماده کرده‌ام و به ناشر سپرده‌ام و به زودی خبرش را منتشر می‌کنیم. در حوزه فیلم مستند هم در سال‌های اخیر چند مستند کار کردیم که یکی اسمش «انقلاب جنسی» بود که شماره دوم آن سال قبل پخش شد و شماره سوم، امسال پخش می‌شود. در این اثر مقایسه‌ای بین وضعیت ازدواج و زنان در ایران و غرب انجام داده‌ایم و این فیلم حاصل سفر به روسیه و اروپا بوده و اگر کسی دوست داشت، می‌تواند در سایت «یک فیلم» آن را تماشا کند. به‌طور کلی غیر از خبر، علاقه‌مندی‌های شخصی من ورزش، ادبیات و سینماست.

نکته آخر؟

از آقای محمدرضا شفیعی و روزنامه «صبا» تشکر می‌کنم که چنین گفت‌وگوهایی انجام می‌دهند و امیدوارم همه کاندیداهای جشنواره تلویزیونی «جام‌جم» هم از نتیجه راضی باشند.

شده و تحت فشار بوده، در این مواقع می‌فهمم گفت‌وگو برای مصاحبه‌شونده چالش‌برانگیز بوده است. خاطر من هست آقای ربیعی زمانی که وزیر کار بود، دوربین که خاموش شد، گفت من تازه فهمیدم کتک را با چه «ت»‌ای می‌نویسند! خودم فکر نمی‌کردم مهمانم تحت فشارم است و فقط سوالم را می‌پرسیدم. خیلی از افراد وقتی دوربین خاموش می‌شود، از طرز رفتار یا بیانشان مشخص است که اذیت شده‌اند.

اگر این امکان وجود داشته باشد که با هر کسی که بخواهید گفت‌وگو کنید، انتخاب شما چه کسی است؟

اگر در گفت‌وگو محدودیتی نداشته باشم، دوست دارم با آقای دکتر روحانی مصاحبه کنم. با تک‌تک وزرای کابینه هم دوست دارم گفت‌وگو می‌کنم. آن قدر در کشور خودم مشغله وجود دارد که فعلاً به مصاحبه با شخصیت‌های ایرانی فکر می‌کنم، اما زمانی که با آن‌ها مصاحبه کردم، بعد از آن دوست دارم با هر یک از اعضای خانواده کاسترو، رهبر کره شمالی و کلا همه آدم‌های مشهور دنیا مصاحبه کنم. برخلاف تصور گذشته‌ام که فکر می‌کردم مصاحبه زمانی خوب می‌شود که شخص مقابلم مشهور باشد، امروز فکر می‌کنم زمانی مصاحبه خوب می‌شود که اجازه داشته باشی از آن آدم، بدون تعارف و مجامله سوال کنی. هر کسی جلوی شما باشد، بعد از این که بدون پرده‌پوشی با او گفت‌وگو کنی، مصاحبه هیجان‌انگیزی می‌شود. به‌طور کلی دوست دارم در مصاحبه دستم باز باشد.

در بین همکارانتان کار چه کسی را بیشتر قبول دارید؟

من با «ترین‌ها» مشکل دارم و نمی‌توانم یک نفر را به‌عنوان برتر معرفی کنم. من آدم‌های مختلف را در موقعیت‌های گوناگون می‌سنجم. در اجرای تلویزیونی آقای رضا